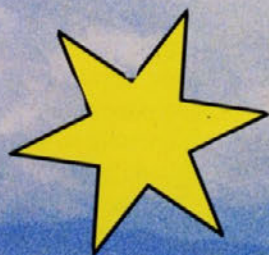
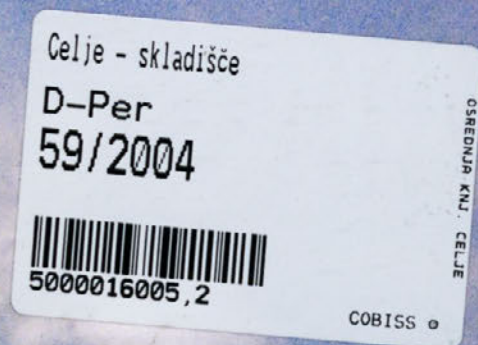

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

INKARNAR

LETNIK: L, december 2004, številka 2/300

Srečno 2005

Cinkarna iz vzhodne strani, foto Mira Gorenšek

Cinkarnar, časopis Cinkarne Celje, d. d.
Letnik: L, december 2004,
številka 2/300
Izdajatelj, naslov uredništva in tisk:
Cinkarna Celje, d. d.,
Kidričeva 26, p. p. 1032, 3001 Celje,
telefon: ++386(0)3 4276144,
faks: ++386(0)3 4276172,
el. pošta: mira.gorensek@cinkarna.si,
grafična priprava: Lithoteam, Celje.

IZ VSEBINE

Cinkarna ima listino o akreditaciji	str. 4
Posodobitev v proizvodnji titanovega dioksida	str. 5 - 9
Obnova žveplove kisline	str. 10
Vodni vir Za Travnikom	str. 11
Mi med seboj z Zoranom in Miro	str. 12 - 13
Cinkarna registrirana za meritve	str. 14
Ne bojte se premestitev - intervju	str. 15
Novoletno srečanje upokojencev	str. 21
Veliko kulture	str. 22 - 23

Nagrada za križanko

Ne boste verjeli. Za nagradno križanko »1963«, objavljeno v slavnostni številki 1/299 smo prejeli le eno rešitev in ta je bila pravilna. Nagradjenka je tako le ena, to je Darinka Knez iz Marketinga. Prejela bo denarno nagrado v vrednosti 6.000,00 SIT. Čestitamo!

Obvezno izobraževanje zaposlenih

Ob koncu leta 2004 je v naših učilnicah potekalo izobraževanje za varstvo pri delu za vse zaposlene, ki rokujejo z nevarnimi kemikalijami in katerim je potekel enoletni preizkus znanja. Po zakonodaji se mora kar tretjina zaposlenih v naši tovarni vsako leto izobraževati in opraviti preizkus znanja tako teoretični kot praktični. Razlagalci zakona pojasnjujejo, da morajo ta preizkus opravljati vsi tisti, ki kakorkoli prihajajo v stik s kemikalijami, to je tudi tisti, ki imajo izobrazbo kemijske smeri. Zaradi pogostosti izobraževanja in velikega števila zaposlenih organiziramo seminarje s preizkusi znanja vsako leto spomladi in jeseni. V Službi za varstvo pri delu so za zdaj slušateljem dali le kopije prosojnic, v bodoče pa pripravljajo obširnejšo literaturo. V Evropski uniji so stalno novosti na tem področju, zato smo poskrbeli, da se predavatelji stalno z njimi seznanjajo. Poleg tega imajo vsa potrebna znanja, tudi pedagoško-andragoški strokovni izpit. Cinkarna pa ima tudi dovoljenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve o opravljanju tovrstnega izobraževanja. Letošnje leto je tako preizkuse opravilo 488 zaposlenih. V praksi pa žal ugotavljamo, da se nekateri še vedno izmikajo preizkusom oziroma ne pristopajo k seminarjem dovolj resno, čeprav imajo v vabilu zapisano, da brez preizkusa znanja ne morejo opravljati dela. Kadrovska splošna služba mora v takem primeru ukrepati in obveščati vodstvo, da odredi premestitev ali disciplinski ukrep.

Vsak, ki se izobražuje za varnost pri delu pri rokovanju z nevarnimi kemikalijami ali pri delu s plinskimi napravami, hkrati opravi tudi preizkus znanja iz varnosti in zdravja pri delu. Vsi ostali pa le preizkus znanja iz varnosti in zdravja pri delu. Obnovitev tega preizkusa kot tudi preizkusa za delo s plinskimi napravami se opravlja vsaki dve leti.

Mg

Varnostni inženir pri razlagi o varnem delu

Zoran Pevec izdal pesniški prvenec

Sredi decembra se je v Antiki dogajal pesniški večer Apokalipsa bere, kjer sta urednik revije Apokalipsa Primož Repar in pesnik Ivan Dobnik predstavila pesniški prvenec našega sodelavca Zorana Pevca z naslovom Moški v sobi. Dogodek je bil odličen tako po predstavitveni, kulturni plati kot po interpretaciji samih pesmi, saj smo Zoranov izbor pesmi že dolgo pričakovali. Več o prvencu bomo zapisali prihodnjič, tisti pa, ki vas pesmi zanimajo, si pridobite to lepo izdelano in s pravimi komentarji opremljeno knjigo. Izdajo je pomagala k izidu spraviti tudi Cinkarna s finančno pomočjo in tiskom.

Delniška lestvica

Lastniška struktura Cinkarne se v letu 2004 ni kaj dosti spreminjala, tako tudi vrednost cinkarniške delnice ni ravno blestela. Poglejmo si kako kaže slika nihanja enotnega tečaja delnice Cinkarne na prostem trgu ljubljanske borze.

Razstavni prostor Cinkarne vedno zanimiv

Cinkarniški razstavni prostor je zmeraj zanimiv, saj se vsak mesec ali dva izmenjajo razstavljalci. Ko bomo potegnili črto čez leto 2004 bo skupaj zabeleženo šest razstav. Do srede decembra je potekala razstava ob 50-letnici izhajanja časopisa Cinkarnar, v drugi polovici meseca pa je na ogled svoja dela postavil zopet že nam dobro znani fotograf Franci Horvat. Tokrat nam je prikazal fotografske stvaritve starih domačij v Celju in okolici. Ob tej povejmo, da si je v tem letu Franci pridobil naziv fotograf prvega razreda, kar je tudi za naš Fotografski krožek DLT Cinkarne, velik dosežek.

Mg

Še vedno smo zmerni optimisti

V letu 2005 10 - odstotna gospodarska rast

Marjan PRELEC

Težko smo pričakovali, da se bodo gospodarske razmere v Evropi in svetu v letu 2004 umirile, če ne izboljšale. Vendar tega žal nismo doživeli. Pričakujemo pa, da bo leto 2005 v Evropi le nekoliko gospodarsko živahnije. Z velikimi napori smo uspeli poslovno leto zaključiti pozitivno in pričakovanja izboljšanja svetovnih gospodarskih gibanj že vgradili v naš poslovni načrt za leto 2005. Zato upamo, da bodo rezultati v letu 2005 precej boljši kot v letu 2004.

Pri našem načrtovanju poslovanja smo torej zmerni optimisti in pričakujemo, da se bodo napori naše modernizacije, ki bo predvidoma končana do sredine leta 2005, močno pozitivno odrazila v letu 2006.

Naša gospodarska rast je bila kljub temu najmanj podvojena v primerjavi z nivojem gospodarske rasti celotne Slovenije. V letu 2005 načrtujemo 10 odstotno povečanje rasti v primerjavi s slovenskim gospodarstvom. Zagotovo je to garancija za dobre poslovne rezultate. V Cinkarni smo jih sicer načrtovali malce bolj pesimistično, bodo pa prav gotovo višji.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se uspešna modernizacija le približuje h koncu. Računamo, da bomo s povečano proizvodnjo začeli v začetku junija oziroma v začetku julija 2005. Elemente povečanja proizvodnje smo vgradili v plan, zato lahko napovemo, da bo gospodarska rast našega podjetja višja od 10 odstotkov.

V sodelovanju z bankami in z lasnimi sredstvi nam je uspelo popolnoma udejanjiti finančno zelo zahtevno modernizacijo, saj bo celot-

na vrednost investicije preseгла 80 milijonov evrov. Tako povečana vrednost Cinkarne se bo gotovo odrazila na močnem zvišanju delnic in paralelno tudi višjih dividend.

Velik del povečane proizvodnje imamo praktično že prodan, podpisane so predpogodbe, hkrati pa se javljajo tudi novi kupci, tako da ne vidimo posebnih problemov, da ne bi z rastjo proizvodnje, kljub vse večji konkurenci, rasla tudi prodaja. Večina naše prodaje je usmerjena na trg, kjer dominira evro valuta. Na trg z dolarsko valuto prodamo k sreči precej, 15 do 16 milijonov dolarjev, manj kot kupimo surovin, 26 do 28 milijonov dolarjev, zato nas padec vrednosti dolarja ni prizadel.

Glede modernizacije pa lahko povemo le to, da smo postali racionalna in rentabilna proizvodnja in se bomo lahko prilagajali globalizacijskim razmeram v Evropi, kar je zelo pomembno za nadaljnje uspešno delo Cinkarne.

Kolektiv je v daljšem obdobju doživel veliko racionalizacijskih sprememb, tako da število delavcev lahko, samo z

nadomeščanjem z mlajšimi izobraženimi ljudmi, držimo na sedanjem nivoju. V perspektivi bo pa le potrebno nekatera mesta še malo racionalizirati, vendar bodo to, glede na celotno stanje, le še fineše.

Na nadzornem svetu že tečejo priprave na novo upravo, saj nam prihodnje leto poteče mandat. Prepričan sem, da bo Cinkarna v prihodnjem letu pripravljena za uspešno nadaljnje sodelovanje v Evropskem in svetovnem prostoru, ne glede na to ali bom pri hiši ali ne. Imam pa namen maksimalno pomagati kolektivu, če me bodo potrebovali.

Ob zaključku leta 2004 se vsem ožjim in širšim sodelavcem ter celotnemu kolektivu najiskrenejše zahvaljujem za zahtevno in plodno sodelovanje, vsem skupaj pa želim v letu 2005 veliko zdravja in osebne sreče ter uspehov na vseh področjih življenja.

Generalni direktor
Marjan PRELEC

VOŠČILO

Vsem zaposlenim in partnerjem družbe Cinkarna, d. d. želimo veliko sreče, obilo uspeha in zadovoljstva pri delu v letu 2005 ter prijetne praznike v krogu najdražjih.

Predsednik Nadzornega sveta
Marko VRESK v imenu celotnega Nadzornega sveta Cinkarne, d. d.

Cinkarna ima listino o akreditaciji

Analize znamo delati. Znamo vzorčiti. Znamo ugotoviti, kaj in koliko analita je v nekem vzorcu. V laboratoriju. In na terenu. Ne verjamate? Hm. Kaj pravite? Naj dokažemo?! Hm.

- Akreditiranje je strokovni postopek, s katerim nacionalna akreditacijska služba s podeljeno akreditacijsko listino formalno potrdi usposobljenost za izvajanje opredeljenih nalog na področju ugotavljanja skladnosti.
- Ugotavljanje skladnosti je vsaka dejavnost, s katero se neposredno ali posredno ugotavlja, ali so izpolnjene relevantne zahteve.
- Akreditacijska lista je lista, na podlagi katere se izkazuje usposobljenost za izvajanje opredeljenih nalog na področju ugotavljanja skladnosti.
- Organ za ugotavljanje skladnosti je od dobavitelja neodvisen laboratorij, certifikacijski organ, kontrolni organ oziroma drug organ, ki sodeluje v postopku ugotavljanja skladnosti, in je lahko državni organ, pravna oseba ali fizična oseba.
- Imenovanje organov za ugotavljanje skladnosti pomeni njihovo določitev od pristojnega ministra za izvajanje določenih postopkov ugotavljanja skladnosti v skladu s predpisi.

Uradni list Republike Slovenije, številka 59

z dne 23. 7. 1999, stran 7543... Suhoparno nizanje splošnih določb... Predstavitev izrazov, uporabljenih v zakonu o akreditaciji... Enostavno? Niti malo. Hitro? Niti slučajno! Zakaj ne? Takole je bilo:

Cinkarna je velika. Proizvodov je kar nekaj, odpadkov prav tako. S temi je povezano število vzorcev, ki jih je potrebno povzorčiti in s številom vzorcev število preskusov. Sama izvedba preskusov in pridobitev rezultatov pa ni dovolj, če ne moremo z gotovostjo trditi, da nek preskus znamo izvajati in da res pridemo do pravilnega rezultata. Zahtevni so kupci, svoje pa zahteva tudi zakonodaja. Vzorčenje in preskuse bodo izvajali, tisti ki to znajo, tisti, ki imajo za svoje znanje tudi potrdilo. In tistim, ki imajo to potrdilo, bo verjela cela Evropa, cel svet. Torej moramo dokazati, da znamo delati, sicer bo te aktivnosti namesto nas izvajal nekdo drug! Mi bomo pa plačali za njegovo delo. In to ne malo! Če bomo dokazali svojo usposobljenost, bodo drugi plačali nam. Lahko bomo tržili svoje znanje. Zunaj, tudi izven Cinkarne, izven Slovenije. Zato so se odgovorni odločili, da bomo poskusili pridobiti AKREDITACIJSKO LISTINO na področju monitoringa odpadnih vod za parametre, ki jih določamo v Službi kakovosti:

- določitev elementov (Cu, Cd, Ni, Zn, Pb, Fe, Cr) z ICP - OES (optično emisijska spektrometrija na osnovi induktivno sklopljene plazme),
- določitev fluorida,
- določitev kemijske potrebe po kisiku (KPK),
- določitev biokemijske potrebe po kisiku v n dneh (BPKn),
- določitev pH,
- določitev neraztopljenih snovi,
- določitev usedljivih snovi,
- določitev električne prevodnosti,
- in za parametre, ki jih določajo v Službi za varstvo okolja:
- vzorčenje odpadnih vod,

- merjenje pretokov,
- konzerviranje vzorcev,
- določitev temperature,
- strupenostni test z vodnimi bolhami.

Zavihali smo rokave in začeli z delom.

- 3. 8. 2001 smo poslali na Slovensko akreditacijo (SA) dopis, kjer smo izrazili željo po seznanitvi z aktivnostmi, potrebnimi za pridobitev akreditacije.
- 7. 8. 2001 so nam v odgovor poslali osnovni informacijski paket, kjer smo dobili osnovne informacije o akreditaciji.
- 5. 2. 2002 smo imeli na SA informativni razgovor, kjer so nam na kratko predstavili postopek akreditiranja.
- 20. 11. 2002 smo poslali prvo PRIJAVO za akreditacijo preskuševalnega laboratorija.
- 7. 11. 2003 so s strani SA izvedli predhodni obisk in pregledali poslovnik PSK.
- 25. in 26. 2. 2004 so prišli presojevalci iz SA v presojo in pregledali celoten sistem SK in SVO ter aktivnosti, ki smo jih želeli akreditirati.
- 24. 8. 2004 smo poslali drugo, dopolnjeno PRIJAVO za akreditacijo preskuševalnega laboratorija.
- 21. 9. 2004 so prišli presojevalci iz SA v ponovno presojo in pregledali v prejšnji presoji ugotovljena neskladja.
- 26. 10. 2002 smo poslali tretjo, končno PRIJAVO za akreditacijo preskuševalnega laboratorija.
- 7. 12. 2004 smo prejeli AKREDITACIJSKO LISTINO.

Sedaj smo ga dobili. Papir... Oranžen karton... S pomembno vsebino! Danes! Sedmega decembra! Po treh letih! Na megleno torkovo jutro med Miklavžem in Božičem. V mesecu, ko je v našo vas prišel najlepši čas, čas obdarovanj. Tudi v Cinkarno. Delali smo. Veliko smo delali za ta mali kos papirja. VSI! A se je splačalo! Sedaj lahko odgovorim na vaše v začetku postavljeno vprašanje:

Analize znamo delati. Znamo vzorčiti. Znamo ugotoviti, kaj in koliko analita je v nekem vzorcu. V laboratoriju. In na terenu. Ne verjamate? Hm. Kaj pravite? Naj dokažemo?! Hm. Tule je dokaz: Akreditacijska lista!

Dr. Brigita KOKLIČ

Akreditacijska lista

Spreminjanje delovnega okolja in življenja v njem

Rekonstrukcija Stavbe 1 s tehnološkimi postopki Filtracija črne raztopine, Hidroliza in Večnamenska oprema se v grobem končuje. Za prihodnje leto ostaja le še dograditev petega hidrolizerja, ki bo predvidoma služil predvsem za večjo obratovalno varnost.

Aktivnost	Filtri Scheibler	Filtri Fundabac
Vsakokratno odpiranje filtra	Da	Ne
Enakomernost proizvodnje	Od veliko do malo	Enakomerno na zeleni vrednosti
Dešaržiranje pogače	ročno s svežo vročo vodo	Avtomatsko z močno kislimi odplakami
Vsakokratno zapiranje filtra	Da	Ne
Pranje platen	Ročno v pralnem stroju	Avtomatsko v zaprtem filtru
Pranje cevovodov	Ročno posredovanje	Avtomatsko v zaprtem sistemu

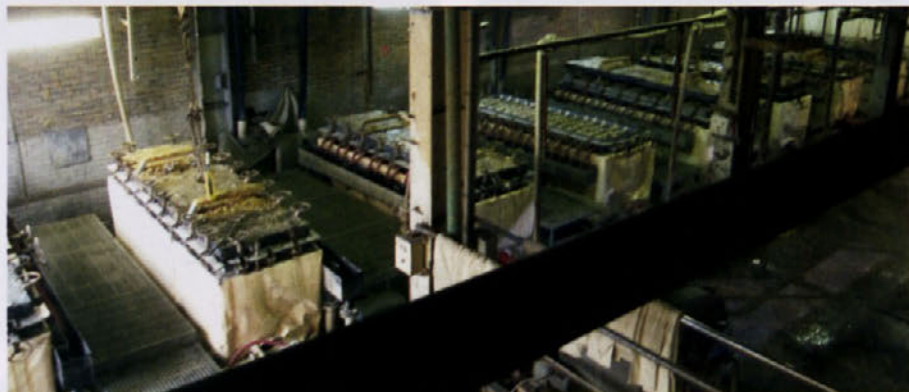
Filtracija črne raztopine

Junija smo uspešno vključili v proizvodnjo pripravo suspenzije pomožnega filtracijskega sredstva (kratko PFS) in nove skladiščne kadi za črno raztopino pred filtracijo. Z avtomatskim dodajanjem pripravljene suspenzije PFS smo zagotovili enakomerno koncentracijo, kar izboljšuje pogoje filtracije, opazno pa se je zmanjšala tudi specifična poraba te surovine.

Tako kot je narekoval plan, smo v sredini oktobra pričeli s testiranjem in izvajanjem prvih šarž na filtrih Fundabac. Rezultati so več kot zadovoljivi, saj z novimi napravami dosegamo zeleno kvaliteto, količina pa ni vprašljiva niti pri najbolj blatni raztopini. Sistem za vodenje omogoča tudi povsem avtomatsko pranje filter platen ter cevovodov. In zato lahko trdim, da se je naše delovno okolje vizualno močno spremenilo, spremenil pa se je

tudi način dela v njem.

Razlike v tehnološkem postopku prej in sedaj prikazuje tabela ter serija slik s komentarji.

Pogled na Scheibler filtre

Filter Scheibler zapolnjen z blatom, ki je ostalo v njem po filtraciji

Filter Scheibler je potrebno oprati ročno

Tako izgleda Scheibler filter po ročnem pranju

Filtri Fundabac od zgoraj

Posnetek nastalih pogač v filtru Fundabac. Slika je posneta čez steklo. Filter ostaja namreč ves čas zaprt

Tako izgleda filter Fundabac po avtomatskem pranju

Vodenje celotnega procesa na filtrih Fundabac poteka iz na novo urejene Kabine 2

Filtri Fundabac od spodaj

Hidroliza

Avgusta je stekla proizvodnja na prvih dveh novih hidrolizerjih s pripadajočimi skladiščnimi kadmi in novim vakuumskim hlajenjem, druga linija pa bo v redni uporabi še pred iztekom tega leta. Tudi tu smo izvedli kar nekaj procesnih izboljšav, sprotno delo pa narekuje še nove.

Večnamenska oprema

V ta sklop spadajo posode, ki opravljajo funkcijo črpalnih predložk za tehnološka postopka Pranje blata in Bistrenje, posode ki bodo služile kot rezerva v primeru okvar ter posode za pripravo vroče vode za pranje sistema cevovodov in posod.

Prvi del teh posod je v obratovanju že od meseca julija, zagon drugega dela pa bo predvidoma konec tega ali prve dni naslednjega leta.

Ob izteku leta se vsem sodelujočim na omenjenih projektih iskreno zahvaljujem za dobro sodelovanje, za tisoče drobnih idej, ki so omogočile rešitev nerešljivih problemov ter za iskrive trenutke, s katerimi mi ste znali polepšati še tako turobne dni.

Pogled na enega od starih hidrolizerjev

Stari kristalizerji na etaži 18 m

Serija novih hidrolizerjev

Na mestu starih kristalizerjev stojita dve novi liniji vakuumskega hlajenja ter kadi za napajanje hidrolizerjev

Kemična obdelava - nov tip RC 86

Investicija

Meseca maja smo za delovanje usposobili tretjo linijo Kemične obdelave z novim načinom merjenja pH. Zato kupljeni sistem TopCal sicer ni izpolnil vseh pričakovanj, vendar se njegova trenutna pomanjkljivost kaže predvsem na področju možnosti prenosa informacij o stanju elektrode na nadzorni računalnik. Sicer pa rezultati kažejo, da je

obvladovanje zelenega pH s tem sistemom mnogo lažje.

Čez poletje in jesen smo rekonstruirali tudi stari dve liniji in uspešno v celoti zamenjali sistem za vodenje. Ker investicija na tehnoloških postopkih pred in za Kemično obdelavo še ni končana, lahko trenutno uporabljamo le dve liniji.

Zaenkrat rezultati kažejo, da smo zastavljene količinske in kakovostne cilje v celoti izpolnili.

Proizvodnja novega tipa RC 86

Površinsko obdelan rutil z oznako RC 86 je proizvod, ki je namenjen predvsem za proizvodnjo disperzijskih barv in ima visoko moč posvetlitve.

Proizvod s podobnimi lastnostmi smo sicer v preteklosti že proizvajali pod imenom RC 84M, vendar smo tokrat pred začetkom proizvodnje definirali tudi nekaj lastnosti, ki jih ta proizvod ni imel. Glavni problem pri zadani nalogi sta nam predstavljala omejeno poznavanje kemijskih mehanizmov, ki omogočajo razvoj zelenih lastnosti ter dolg zadrževalni čas v proizvodnji liniji. Ker je šlo za omejeno količino proizvodnje 200 ton pigmenta, smo v Pakirnici dobili prve tone šele dan pred zaključkom kampanje na Kemični obdelavi.

Temu primerno smo se organizirali tako, da smo poskusne šarže dokončno obdelali kar v laboratoriju in jih vsako posebej analizirali. Postopek ki se je začel podnevi in končal pozno ponoči oziroma naslednji dan. Vsak dan smo se dvakrat sestali, pregledali rezultate in definirali pot iskanja naprej.

Kako uspešna so bila naša iskanja, bodo presodili naši kupci. Tudi če rezultat ne bo vkovan v zvezde, mi bo poskusna proizvodnja RC 86 ostala v lepem spominu. Zaradi izjemno dobro uigranega tima ter še posebej zaradi :

- zmeraj akcijsko razpoloženega Dragojljuba Barbulovića,
- skrbnega, marljivega in tihega Rajka Pavliča, ki je kot dobri duh bdel nad reaktorjem in skrbel za vagone vzorcev,
- dveh uigranih entuzijastov Martina Majerja in Gregorja Kovačiča, ki sta še sredi noči vneto ponavljala, da ni problem narediti še kaj
- ter vseh sodelavk in sodelavcev iz Fizikalnega in Pigmentnega laboratorija Službe kakovosti, ki so me ves čas razveseljevali s svojo pripravljenostjo za sodelovanje in agilnostjo pri delu, ki so ga morali opraviti.

Vsem posebej imenovanim in ostalim sodelujočim se iskreno zahvaljujem, ker ste bili svetle zvezde v včasih temni noči.

Tekst in foto:

Nikolaja PODGORŠEK SELIČ

Priprava vode dobiva končno obliko

V novo pripravo vode bomo črpali vodo iz črpališča Nivo na reki Hudinji ob Bežigrasjski ulici. Na reki je postavljen mehki jez, ki zadržuje zeleni nivo reke za potrebe črpanja v Cinkarno ob potrebnem biološkem minimumu. Mehki jez je sicer že načel zob časa in ga bo potrebno v doglednem času obnoviti. Na črpališču Nivo bo postavljen nov črpalni sistem, ki se bo krmil iz nadzornega sistema priprave vode v Cinkarni. Medtem ko na izvedbo del na črpališču Nivo čakamo, so podzemne cevovodne povezave od ograje Cinkarne do novega pomožnega objekta priprave vode praktično že zaključene.

Med pomožnim objektom in hladilnim stolpom se izvaja izgradnja pretakališča za apno in aluminijev sulfat z dovozno potjo. Sicer sta pomožni in glavni objekt na zunaj praktično že končana. Izvesti je potrebno še zunanjo ureditev s tremi dovozi.

V pomožnem objektu se bo odvijalo:

- bistrenje in potrebne operacije: skladiščenje, priprava in doziranje apnenega mleka; skladiščenje in doziranje aluminijevega sulfata; skladiščenje in doziranje flokulanta ter prečrpavanja iz rezervoarjev za nadaljno porabo vode. Vsa strojna oprema s cevovodnimi povezavami je že zmontirana. Opravljajo se še elektro dela.

V glavnem objektu se bo na koti +6 metrov odvijalo:

- skladiščenje regenerantov, odplinjevanje CO₂ in nadzor nad procesom. Tudi tu so potrebna še dokončanja elektro povezav, kar velja tudi za koto 0.

Na koti 0 se bodo odvijali naslednji procesi:

- filtracija: Tu bo potekal proces filtracije skozi peščene filtre. Za rahljanje filtrov pri protitočnem izpiranju sta postavljeni brezoljni puhali. Izdelati je potrebno še podest okoli filtrov na splakovalnem bazenu.

- dekarbonatizacija: Filtrirani vodi se v procesu ionske izmenjave (šibko kisli izmenjevalnik) izloči karbonatna trdota in v prej omenjenih odplinjevalnikih še CO₂. Regeneracija poteka z žvepleno kislino. Cevovod je napeljan iz obrata »S« kislino do glavnega objekta priprave vode. Kot zanimivost naj povemo, da gre za prvi dvojni cevovod v Cinkarni, kar je z varnostnega vidika zelo pomembno.

- demineralizacija: Tu se bo odvijala demineralizacija dekarbonatizirane vode in sicer z kationskimi(močno kisli) in

anionskimi izmenjevalniki(močno bazični).

Poleg elektro povezav v objektih je

Projekti v elektroenergetiki

Pred dvema letoma sem v Cinkarnarju zapisal, da so se na področju elektroenergetike začeli snovati trije veliki projekti, in to :

- Projekt izgradnje računalniškega sistema daljinskega vodenja in nadzora konične moči.

- Projekt izgradnje novega kablovoda.

- Projekt izgradnje nove razdelilne transformatorske postaje (RTP) TiO₂ v Cinkarni.

Z velikim zadovoljstvom lahko sedaj zapišem, da so skoraj vsi trije projekti v zaključni fazi , oziroma če razložim

potrebno dokončati tudi elektro in diesel-elektro agregatno napajanje za celotno pripravo vode.

Pričakujemo, da bi se groba montažna dela zaključila do konca leta 2004. Po novem letu se bodo pričela testiranja posameznih sklopov in kasneje celotnega sistema, ki naj bi se končala v prvem kvartalu 2004, nakar se začnejo zagoni.

Branko STARIČ

podrobneje, je stanje na projektih naslednje:

- Projekt izgradnje računalniškega sistema daljinskega vodenja in nadzora konične moči je zaključen in že več kot eno leto obratuje. Ker pa se v proizvodnji izvaja veliko novih projektov , se tudi na tem sistemu izvajajo modifikacije, tako da nadzorni sistem zmeraj odraža dejansko stanje porabnikov. Te spremembe nam izvaja podjetje Iskra Sistemi, d.d. iz Ljubljane. S tem sistemom nam je, poleg še drugih možnosti, ki jih ima, omogočeno, da dobavitelju električne energije vsakodnevno napovedujemo

Polaganje novih napajalnih kablov za Cinkarno - v ozadju nova RTP TiO₂

porabo električne energije in s tem znižujemo stroške za električno energijo.

- Projekt izgradnje novega kablovoda

Na podlagi izdelane študije smo se v Cinkarni odločili, da rešimo napajanje z električno energijo tako, da lahko Cinkarna dobi napajanje iz dveh smeri. Osnovno napajanje bo iz razdelilne transformatorske postaje RTP Trnovlje, rezervno pa iz RTP Emo.

V skladu s pogodbo med Cinkarno in Elektro Celje, so se v začetku junija 2004 začela izvajati gradbena dela na kablovodih. Dne 2. 9. 2004 pa je prišel težko pričakovan trenutek, ko so se začeli polagati trije kabelski sistemi proti RTP Trnovlje. V tem tednu (17. 9. 2004 - op.avt.) pa se polagajo še kabli proti RTP Emo (glej sliko).

Tako gre dejansko projekt proti koncu. Predvideno je, da ti kabli začnejo prenašati energijo še to leto in tako nadomestijo obstoječe nezanesljive kable, ki so nam do sedaj povzročali toliko problemov zaradi prebojev. Novi kabli pa bodo tudi ščiteni s povsem novo zaščito, kar bo pomenilo najvišjo stopnjo zanesljivosti.

Projekt izgradnje nove razdelilne transformatorske postaje (RTP) TiO₂ v Cinkarni

Stanje na najbolj pomembnem elektroenergetskem objektu v Cinkarni - namreč novi RTP TiO₂, pa je naslednje:

RTP TiO₂ je najbolj pomembna trafo postaja v Cinkarni, saj se iz nje napajajo ostale trafo postaje po Cinkarni, ki zagotavljajo električno energijo najpomembnejšim proizvodnim obratom. Kot je že bilo omenjeno, Cinkarna potrebuje za povečanje proizvodnje med drugimi energenti tudi več električne energije. Ker je obstoječa RTP TiO₂ stara več kot 30 let, oprema je zastarela postaja je premajhna, razni prizidki pa ne nudijo optimalne

rešitve, je bilo sklenjeno, da se do konca leta 2004 izgradi nova RTP TiO₂, ki bo sodobne izvedbe. Hkrati pa bo tudi prilagojena novim dovodom in napetostnim nivojem, ki se predvidevajo v naslednjih letih. Kot sem omenil že pri kablovodih, sta predvideni za napajanje Cinkarne dve napajalni točki. Oba dovoda iz teh napajalnih točk bosta speljana v to novo RTP TiO₂. Oba projekta, to sta gradnja razdelilne trafo postaje in gradnja obeh kablovodov nam terminsko odlično sovpadata, saj se lahko kabli že priključujejo v novo RTP.

Izgradnja trafo postaje se je začela februarja 2004. Gradbeno je postaja že v zaključni fazi, električno pa je izvedeno približno 80 odstotkov vseh del. V tem trenutku vsi porabniki, razen tistih, ki so napajani iz TP Grafika III, že dobivajo električno energijo iz novih celic, ki so nameščene v novi RTP. Sama gradnja in montaža opreme je bila zelo zahteven projekt. Gradbeno - zaradi težav z visoko podtalnico ter zaradi prilagajanja na star objekt. Električno pa je objekt pomenil pravi izziv, kajti porabnikom v Cinkarni je bilo potrebno zagotoviti napajanje z električno energijo skoraj brez prekinitev, hkrati pa je bilo potrebno predstavljati obstoječe kabelske izvode (mnoge izmed njih je bilo potrebno tudi podaljšati), v nov objekt ter jih priključi-

ti v nove stikalne celice.

V objektu je že nameščen tudi nov transformator moči 20 MVA, ki bo napajal celotno Cinkarno. (glej sliko). Po terminskem planu predvidevamo, da bo projekt zaključen konec decembra 2004. Da pa bodo vsi porabniki napajani iz te postaje, bo potrebno do konca januarja 2005 zgraditi še kabelsko povezavo proti Grafiki III. Ta postaja se namreč sedaj napaja iz RTP Emo, kjer pa se bo spremenila napajalna napetost.

Pri vseh treh projektih, so zelo aktivno sodelovali naši sodelavci iz PE Vzdrževanje in energetika. Brez njihovega zavzetega dela ter brez zelo dobrega sodelovanja z zunanji izvajalci, izvedba projektov v tako kvalitetni obliki, ne bi bila možna.

Ko bodo omenjeni projekti zaključeni, bo Cinkarna spadala med podjetja, ki imajo napajanje z električno energijo najboljše rešeno. S tem bo dokončno rešena velike skrbi glede zanesljivosti napajanja z električno energijo, kar pa je tudi eden izmed zelo pomembnih pogojev za zagotovitev kvalitetne proizvodnje.

Tekst in foto:
Alojz ULAGA

Montaža novega transformatorja moči 20 MVA v trafo boks nove RTP TiO₂

Obnova proizvodnje žveplove kisline

Štiriletni projekt večjih vzdrževalnih del na objektu in procesni opremi za proizvodnjo žveplove kisline s ciljem obnove, zaznamuje v letu 2004 zamenjavo kontaktnega kotla, ki je »srce« proizvodnje ter zamenjavo dimnocevne kotla za dodatno proizvodnjo pare. Tako je po uspešno zaključeni prvi fazi za prihodnje leto v pripravi že druga faza, v kateri sta načrtovani zamenjavi peči za sežig žvepla ter stolpa za vmesno absorpcijo.

Pogled na prestavitev 68 ton težkega ohišja kotla

Obnova proizvodnih zmogljivosti za proizvodnjo koncentrirane žveplove kisline, katere glavni porabnik je kar Cinkarna sama, se je sicer začela že leta 2002, ko je bil obnovljen in inventivno dopolnjen 100 m visok dimnik, za tehnološki izpust.

V letu 2004 se je v Cinkarni porabilo za proizvodnjo pigmenta titanovega dioksida 110.000 t in cinkovega sulfata 730 t koncentrirane žveplove kisline. Drugi porabniki v Sloveniji so porabili 10.000 t in v izvoz je bilo prodanih 8.000 t. Vse porabe skupaj znesejo za približno 130.000 t žveplove kisline in če upoštevamo še 15.000 t zaloge, je bila povprečna dnevna proizvodnja na ravni 440 t/dan.

Zaradi načrtovanega nadaljnjega povečanja porabe žveplove kisline v lastni proizvodnji in zaradi potrebne večje obratovalne varnosti, saj obstoječi del naprave obratuje od novembra leta 1982, se je pri vzdrževalno obnovitvenih delih, uvajala zadnja stopnja tehnološkega razvoja in uporabljena so nova gradiva, ki so preverjeno boljša v primerjavi z vgrajenimi.

Tako je kontaktni kotel sedaj v celoti samonosna konstrukcija iz varjene nerjavne pločevine in ne več iz jekla in litoželeznih podpornih nosilcev. Prav tako je v celoti zamenjana polnitev keramike in katalizatorja, ki ga je dobavila firma BASF, da bo emisijska koncentracija žveplovega dioksida, v okviru tehnoloških normativov drugih proizvajalcev žveplove kisline v Evropski uniji.

Cinkarna, d.d. je namreč s svojo proizvodnjo pigmenta titanovega dioksida in s svojo v repro verigo povezano proizvodnjo žveplove kisline, zaveznika evropskim zahtevam s področja celovitega preprečevanja onesnaževanja in nadzora, skratka je IPPC zaveznika. S tem je zavezana za uvajanje najboljših razpoložljivih tehnoloških BAT postopkov in prav tako je tudi zavezana, da do leta 2007 pridobi končno mednarodno veljavno, integralno okoljevarstveno dovoljenje, za obe proizvodnji (TiO₂ in H₂SO₄)!

Nadaljnja novost je tudi zunanja zaščita mineralne izolacije kontaktnega kotla, ki je prav tako izvedena iz nerjavne in ne več iz aluminijaste pločevine.

Vsa opisana dela so bila opravljena med planiranim rednim remontom v septembru, v trajanju skupaj samo 25 dni, kar je bil poseben izziv za glavnega izvajalca Inometal, d.o.o.

Strokovni sodelavci tega znanega podjetja iz Maribora, so skupaj s svojimi podizvajalci pravočasno in uspešno izvedli premestitev in namestitev okrog 68 t težkega ohišja, ki je bilo skoraj v celoti že izolirano s strani podjetja Isomat iz Mežice, s specialnim italijanskim dvigalom nosilnosti 500 t in posadko firme Transing iz Maribora. Kontrolo varjenja in varilnih postopkov ter predvsem tesnost pa je vodilo podjetje Temat iz Slovenske Bistrice, ki ima nemški in avstrijski certifikat, za tako zahtevno kontrolo kvalitete.

Tudi plinovodne napeljave in povezave s kontaktnim kotlom so sedaj iz nerjavne pločevine, skupaj z novimi kompenzatorji, ki jih je dobavil proizvajalec Đuro Đaković iz Slavonskega Broda.

Vzporedno s potekajočimi deli montaže Inometala ter polnjenja kontaktnega kotla, ki jo je opravila nemška firma WHS iz Duisburga, je izdelavo in zamenjavo dimnocevne kotla DK II izvedlo podjetje Gopla tudi iz Maribora.

Še nekaj je bilo drugih zunanjih izvajalcev in vsi imenovani ter tudi neimenovani so naročena dela izvajali v sodelovanju ter pod nadzorom strokovnih sodelavcev iz PE Vzdrževanja in energetike, ki so določena dela opravili tudi sami. To predvsem velja za ARM in elektro vzdrževanje.

V času planirane 25 dnevne zaustavitve so se izvedla tudi večja investicijsko vzdrževalna dela, ki so obsegala:

- Zamenjavo bunkerja za žveplo z dozirnimi polžem.
- amejavo filtrirnih elementov in saniranje razdelilnikov kisline na absorpcijskih stolpih, z zamenjavo dotrajanih kislinskih cevovodov.
- Vsa druga dela po planu, ki so bila potrebna, za nadaljnje nemoteno obratovanje.

Posebno pohvalo zaslužijo vsi sodelujoči delavci PE Vzdrževanja in energetike, kakor tudi vsi posluževalci proizvodnje žveplove kisline ter sodelujoči delavci iz transportnega oddelka, da je bil vzporedno izveden remont tudi v celoti uspešno izveden.

Detajlni inženiring je bil pripravljen s pomočjo znanja ter izkušenj strokovnjakov iz firme LGP Lockwood Greene Petersen, iz Wiesbadena, ki je bila naslednica firme Hugo Petersen, kar smo v Cinkarnarju že poročali. Letos pa se je globalni lastnik ponovno zamenjal in »Petersena« je prevzela nemška firma Steuler iz Hoer-Grenzhausena, s katero smo že sodelovali pri obnovi mokrih elektro filtrov za čiščenje dimnih plinov iz kalcinacije titanovega dioksida. Projektantska skupina s katero že nadaljujemo zastavljen štiriletni projekt pa se sedaj imenuje Petersen Engineering.

Največjo proizvodno zmogljivost v času po zagonu še ni bilo možno testirati, zaradi prevelike vzporedno neporabljene proizvedene pare.

Glavnino koordinacije je izvedla majhna delovna skupina, ki so jo sestavljali naslednji sodelavci: Peter MRAVLAK, inž.str., Janez PLANINŠEK, univ.dipl.inž.kem.inž. in Dani PODPEČAN, univ.dipl.inž.kem.inž. s svojimi sodelavci.

Stroški izvedenih del niso prekoračili predračunske vrednosti, ki so skupaj znašali 1,95 milijonov EUR v tolaški protivrednosti.

Tekst in foto:
Dani PODPEČAN,
Peter MRAVLAK

Izvedba visokokvalitetne izolacije

Vodni vir Za Travnikom

Do izgradnje mokrega odlagališča sadre in začetka polnjenja v letu 1992, se je vodni vir, ki je sedaj na lokaciji znotraj ograjenega odlagališča sadre Za Travnikom, uporabljal za lokalno vodo oskrbo bližnjega zaselka Kresnike, za katerega nadomestilo je Cinkarna sofinancirala izvedbo javnega vodovoda s pitno vodo iz Celja.

V sklopu programa sanacije in rekultivacije mokrih odlagališč sadre Za Travnikom in Bukovžlak, je predviden tudi zajem sedaj opuščene vodnega vira za rabo vode v tehnološke namene pranja filtrirnih tkanin membransko komornih filtrirnih stiskalnic, ki bodo ožemale, oziroma dehidrirale goščo sadre.

Vodni vir je v tehnologiji sanacije in suhega zapolnjevanja sadre moteč dejavnik, saj lahko ogroža stabilnost suho zapolnjene sipke sadre, zato ga je v vsakem primeru potrebno ustrezno zajeti in kontrolirano odvesti izven območja trdnega zapolnjevanja.

Z ozirom na rezultate raziskav vodnega

vira ter potreb načrtovanega obrata za filtriranje sadre je ugotovljeno, da vodni vir ustreza potrebam po kvaliteti in po količini. Poleg tega lahko predstavlja nadaljnji vodni vir za uporabo tudi po zaključku sanacije in rekultivacije odlagališč Za Travnikom in Bukovžlak, oziroma po zaprtju in odstranitvi začasnih objektov obrata za filtriranje sadre.

Izvir je po podatkih okoliških krajanov, ki so izvir pred izgradnjo mokrega odlagališča sadre uporabljali ter po kontrolah cinkarniških sodelavcev in drugih izvajalcev, tudi v zelo sušnem obdobju aktiven in to brez velikega količinskega nihanja. To potrjujejo tudi izvedene meritve izdatnosti, ki v povprečju znašajo 1.7 L/s. Po kvaliteti vode niso bila zaznana nihanja

in temperatura vode je več ali manj stalna pri 11 stopinj celzija.

Na podlagi navedenega je v projektu suhega zapolnjevanja sadre načrtovano zajeti in izrabiti izvirno vodo v tehnološke namene obrata za filtriranje sadre, z vodovodnim objektom, oziroma tehnološkim vodovodom, ki obsega tri zajetja vodnega vira, črpališče 3-kubičnih metrov, povezovalne cevovode in vodohran za zalogo do 300 kubičnih metrov.

Pričakovati je, da vodo ne bo potrebno niti kemijsko niti bakteriološko obdelovati. Če bi se pa takšne zahteve naknadno pojavile, se bo voda lahko obdelovala v vodohranu pred uporabo z visokotlačno črpalko za pranje filtrirnih platen, oziroma stiskalnic.

V skladu z zazidalnim načrtom in uporabnim dovoljenjem mokrega odlagališča sadre, mora biti gošča sadre, stalno prekrita z ojezeritvijo, s približno pol metra debelim slojem vode. Tokratno zviševanje ojezeritve pa bi povzročilo zalitje zajetja izvirske vode vodnega vira Za Travnikom, ker so pod novim nivojem na koti 288,50 m NV.

Za začasno zavarovanje obravnavanih zajetij izvirske vode je načrtovana izgraditev vodotesnega nasipa, ki bi zavaroval dostop vodi iz dvignjenega nivoja ojezeritve do zajetij in izgraditev zbiralnika, kamor bi nemoteno odtekale izvirske vode. Zajete vode v terenski depresiji zbiralnika bodo nato s črpalko sproti črpane preko varovalnega nasipa v ojezeritev, kamor vseskozi do sedaj odtekajo vode iz vodnega vira Za Travnikom brez spremembe.

V ta namen Cinkarna vodi postopka za pridobitev vodnega soglasja za opisano zavarovanje vodnega vira in za vodno dovoljenje za tehnološko rabo vodnega vira, pri Agenciji RS za okolje.

Tekst in foto: Dani PODPEČAN

Količinski preliv iz vodnega vira Za Travnikom

Vračanje v Srednji vek

Začelo se je leta 2000, ko sem se preselil v Lemberg pri Novi Cerkvi. Stanujem namreč zelo blizu gradu Lemberg in s svojo vzvišeno lego nad dolino me je privlačeval že dalj časa. Splet okoliščin mi je ponudil odkrivanje njegove preteklosti, iskanje duš skritih med razpadajočimi zidovi in ohranjanje njegove identitete med gradovi na slovenskem. Zelo me je namreč presenetil zgodovinski

prav po zaslugi teh prireditev se je z njihove strani pokazal interes po delni obnovi gradu.

V letu 2001 sem obiskal srednjeveško prireditev na Celjskem gradu, kjer sem srečal prijateljico, ki je delala v tem organizacijskem odboru in me je povabila k sodelovanju v pravkar ustanovljeni plesni skupini srednjeveških plesov. Plesna

Ples je bil namreč dolgo prepovedan, je pa v renesansi pridobil status izbrane in elegantne umetnosti, ki je postala del obvezne plemiške vzgoje in neobhodnega znanja. To je bil čas pravega razcveta vseh umetnosti. Na dvorih po celi Evropi so se družili pesniki, slikarji, kiparji, glasbeniki in plesalci ter s skupnimi močmi ustvarjali novo družbo. Pleso so tudi zapisovali, jih učili ter razlagali korake in figure.

Značilnost dvornih plesov so številni točno določeni koraki, gibi, kretnje in obnašanje na splošno, kakor so bila določena tudi oblačila in nakit. Tako spoznavamo iz pisnih virov, ki so se ohranili, natančno opisane korake in koreografijo najmodernejših plesov takratnega časa in jih uporabljamo še danes.

Skoraj vsi plesi iz obdobja renesanse so bili koračni po parih eden za drugim ali pa po parih v krogu, saj je bil v tistem času strogo prepovedan kakršenkoli drugačen uraden način spoznavanja. Edini posamični ples, s katerim se je mladi par lahko drugače spoznal med sabo, je bil Kupidov ples, ki izraža veliko čutnost, drugi posamični ples pa je Galiarda, s katerim pa se je nevesta predstavila na dvoru. Vsi plesi pa vsebujejo močne pripovedne elemente povezane z ljubezenskim dvorjenjem, ljubosumjem, odporom, naklonjenostjo in podobnimi občutki, kar bo pozoren opazovalec prav gotovo opazil.

Moja najdražja misel je torej, da prihodnost pripada tistim, ki verjamejo v lepoto svojih sanj.

Sam s sabo je klepetal
Zoran SLATINEK

Zoran kot grof Lemberški v družbi z grofco Snežano in spletično Meto

podatek, da grad Lemberg kljub svoji bližini Celja v 14. stoletju ni bil nikoli last grofov Celjskih. To me je še dodatno spodbudilo h podrobnejšemu raziskovanju gradu in do danes se je že nabralo veliko zbranega gradiva pripravljenega za izdajo knjige. Pri svojem raziskovanju sem tudi spoznal zgodovino slovenskega naroda, zlasti življenje malega človeka podjarmljenega gospodarju na gradu, čeprav zgodovine prej nikoli nisem maral.

Kljub temu, da življenje okoliškega kmeta ni bilo nikakor prijetno (po virih so bili leंबरški graščaki zelo kruti), sem se leta 2002 pridružil Turističnemu društvu Nova Cerkev z namenom, da se grad Lemberg predstavi s svojo arhitekturo 16. stoletja in ustavi njegovo propadanje. V tem letu smo prvič organizirali Grajsko nedeljo, kjer smo predstavili domače obrti, ki so jih predstavljali domačini, domače dobrote naših gospodinj ter kulturni program pomembnejših zgodovinskih obdobj. Prireditvev je bila zelo dobro obiskana, kajti naredili smo jo na osnovi domačnosti in je postala tradicionalna. Po denacionalizaciji so grad vrnilo potomci zadnje lastnice in

skupina je začela obujati pleso, ki so nastali z nastankom pravega fevdalnega družabnega življenja v 15. in 16. stoletju in sem se jim z veseljem pridružil. Skozi vaje spoznavamo, kako so se zabavali na gradovih, zelo zanimiv pa je tudi način, kako so se s pomočjo plesa spoznavali med seboj. Na nastopih se vživimo v tisti čas in obiskovalci so zelo zadovoljni z našo predstavitvijo. Nastopamo na prireditvah, ki se organizirajo v duhu srednjega veka, sodelujemo pri grajskih porokah in izvajamo povitezitve pomembnejših osebnosti.

Poklon grajski gospodi na prireditvi Pod zvezdami Celjanov

Urednikovanje je organiziranje

Letošnje leto naš časopis Cinkarnar praznuje 50 let izhajanja. O jubileju smo pisali že v prejšnji številki, da pa obeležje ne bi bilo prehitro pozabljeno smo nekaj vprašanj o urednikovanju postavili dolgoletni urednici Miri Gorenšek.

Mira Gorenšek je urednica Cinkarnarja od leta 1978. Vseskozi je članica Društva novinarjev Slovenije – sekcije novinarjev v podjetjih in zavodih. Pred tem je urednikovala v mladinski prilogi mladih Cinkarne MCC. V prostem času je dopisovala v časopise in revije: Naša žena, prilogo Večera 7 D, Novi tednik, Gospodarski vestnik in Finance ter nekaj časa pomagala celjski kabeljski TV. Pet let je bila tudi urednica revije društva vzdrževalcev Slovenije Vzdrževalec in 10 let revije Prodajalka trgovskega podjetja Borovo. Omenjeni dve reviji je tako rekoč postavila na noge.

Kako ocenjuješ obdobje tvojega urejanja Cinkarnarja?

Teško je dati sama sebi oceno, saj moje delo oziroma izdelke ocenjujejo le bralci. Jaz lahko le rečem, da je informirati v kolektivu v zadnjem desetletju mnogo bolj težko kot nekoč, ko je bilo na voljo več informacij in je bilo tudi več dogodkov. Ko začnem pripravljati Cinkarnar se mi prvi trenutek zazdi, da to ne bo mogoče, potem pa zamisli kar same letijo v možgane. Večino jih potem uresničim. Ko časopis izide, sem mnogo bolj zadovoljna. Nikdar pa nisem zadovoljna povsem, saj se zavedam, da bi lahko več stvari naredila bolje, a to bodisi zaradi pomanjkanja časa ali drugih težav, ne uspem.

Urednikovanje mi je zanimivo, to je neke vrste organizacija, kjer se dogovarjaš za pisanje prispevkov, intervjuje, zbiraš informacije in jih sestaviš v celoto. Sprva sem se tega učila od prejšnjih urednikov, v komunikaciji z uredniki drugih slovenskih podjetij in se udeleževala različnih izobraževalnih oblik, ki jih organizira Društvo novinarjev Slovenije. Še bolj pa me zanima pisanje in novinarsko delo. Vedno sem si želela biti čim bolj objektivna in kreativna. Želela sem služiti poslanstvu združevanja in izobraževanja zaposlenih, biti vmesna postaja v komunikaciji med vodstvom in ostalimi, biti zapisovalka zgodovine podjetja in ne nazadnje vzpodbujati dobro ime podjetja.

So zadovoljne želje po anketi bralcev pred desetimi leti?

Vedno me je skrbel odziv bralcev. Pravzaprav sem bila najbolj nezadovoljna, če odziva ni bilo, saj potem ne veš ali delaš slabo ali dobro. A za resnično dobro stvar dobiš pohvalo, pa čeprav je to le ena, mi neskončno veliko pomeni. Zadnja anketa je bila res narejena pred desetimi leti, ki pa ni postregla s kakšno veliko kritiko, bolj pohvalo. Bralci so pohvalno in hkrati skromno izrazili predvsem

dejstvo, da Cinkarnar sploh imamo.

Usklajenost sodobne ženske z osebnim življenjem?

Moje osebno življenje je zelo prepleteno s Cinkarno, saj je naša družina do zdaj živela od cinkarniških prihodkov. Sem ena od slovenskih univerzalnih žensk, ki z dobro kondicijo in pozitivnim mišljenjem vse obvladamo.

Tvoje pesmi – tvoje sanje?

Moje sanje so se letos v popolnosti uresničile. To leto mi je prineslo več kot vse življenje do zdaj. Mnogo novih spoznanj, duševni mir in ljubezni ter uresničitve dolgoletnih ciljev in želja. Zdaj bom uživala v doseženem in spoznanem.

V kaj verjameš?

Verjamem vase in ljubezen. Če znaš ljubiti sebe in se sprejemaš s svojimi dobrimi stranmi in slabostmi ter enako sprejemaš tudi druge, je življenje zelo preprosto.

Misel, ki te vodi skozi življenje?

V vsakem trenutku imamo kup razlogov za smeh. Zmožnost smehljanja je ena najboljših značilnosti človeških bitij. Tega namreč ni sposobna nobena žival.

Želim ti še veliko dobrih prispevkov in vztrajnosti pri urednikovanju.

Zoran SLATINEK

Spoznaj me

Objavljamo novo, malce šaljivo obarvano rubriko »Spoznaj me«. Vsem, ki bodo v njej nastopali, bomo zastavili 14 vprašanj. Danes smo jih zastavili Riku Mlekužu iz laboratorija Službe kakovosti. V zadnjem odgovoru pa bo zapisan tisti, kateremu želi zastaviti enaka vprašanja današnji gost rubrike »Spoznaj me«.

1. je živite?

V skoraj najbolj zelenem delu Celja, Otoku.

2. Kaj ste si želeli postati, ko ste bili otrok?

Vselej so mi bili všeč ljudje v akciji. Ko sem gledal kakšen film, sem si zamišljal kako fino je biti snemalec in stalno z njimi v akciji. Zato sem želel postati filmski snemalec. Šolal sem se za fotografa, a se je življenje

Mira Gorenšek, urednica

potem obrnilo na drugo pot. Zdaj sem laborant.

3. Kaj najraje počnete v prostem času? Seveda fotografiram v naravi. To je moj konjiček, ki me izpolnjuje.

4. Katera je najboljša stvar, ki ste jo naredili v življenju?

Ustvaril sem si družino in jo obdržal, kar je zame velika vrednota.

5. Kaj bi pri sebi spremenili?

Način življenja, saj ugotavljam, da bi mi koristilo več rekreacije, zdrava prehrana, pozitivno mišljenje...

6. Kateri je vaš najljubši kotichek?

Žman na Dugem otoku v Dalmaciji v družbi prijateljev in domačinov pri obiranju oliv, nastavljanju vrš, lovljenju lignjev in rib in posedanje v konobi.

7. Najljubše opravilo?

Kuhanje in dolga vožnja z avtomobilom.

8. Če bi vam podarili 100 milijonov tolarjev, kaj bi z njimi naredili?

Odprl bi s.p. in začel s fotografsko obrtjo.

9. Kaj najbolje skuhate?

Špagete z mletim mesom in dodatkom 18 vrst začimb.

10. Kje bi najraje preživeli naslednje počitnice?

Na Kubi dokler je še pod Kastrom, ker se mi zdi, da dežela še ni tako skomercializirana!

11. Katero znano osebo bi povabili na kosilo? Manco Košir, ker je zelo komunikativna. Z njo bi se pogovarjal o vsem kar ona počne, saj se novinarstvo in fotografija zelo prepletata.

12. Cilj, ki si ga želite uresničiti?

Počitnice na ekzotični Kubi.

13. Katerega pregovora se držite?

Ne stori nikomur kar ne želiš, da bi drugi storili tebi.

14. Kdo naj bo naslednji v Spoznaj me?

Marija Škorjanec, ker je moja dobra sodelavka in bi rad, da jo spoznate še vi.

Riko Mlekuž

Mikroklima, osvetljenost in hrup - od oktobra registrirani za meritve

Meritve škodljivosti v delovnem okolju (mikroklima, osvetljenost, hrup) opravljamo zato, da ugotovimo ali so navedeni parametri v dovoljenih mejah. Če omenjeni parametri odstopajo od normale, je potrebno izvesti določene ukrepe.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu nalaga delodajalcu, da opravlja periodične preiskave delovnega okolja v rokih, ki ne smejo biti daljši od treh let. Vsa leta so omenjene meritve v našem podjetju opravljali zunanji izvajalci. V oktobru pa smo izpolnili pogoje za izvajanje meritev in pridobili dovoljenje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve za opravljanje periodičnih in drugih preiskav osvetljenosti, mikroklimе in hrupa v delovnem okolju. S tem smo znatno zmanjšali tudi stroške, saj se cena omenjenih meritev za eno merilno mesto pri zunanjem izvajalcu giblje okoli 150 eurov (za orientacijo naj navedem le, da je v Cinkarni po grobi oceni okoli 350 merilnih mest).

Toplotne razmere na delovnem mestu se prikazujejo s PMV indeksom - kriterij za ocenjevanje toplotnih razmer. PMV index upošteva temperaturo zraka v prostoru, stopnjo fizičnega dela ter izolativnost obleke. Toplotne razmere so zadovoljive, če je PMV med -0,5 in 0,5. Hrup je ena od oblik zvoka oziroma zvočnega valovanja. Vsako zvočno valovanje nosi določeno informacijo. Če je informacija razumljiva, korist-

Varnostni inženir Bojan Strnad opravlja meritve

na ali prijetna, potem je zaželjena informacija, ki jo imenujemo signal ali melodija, če pa je informacija nerazumljiva, nekoristna ali moteča, potem je to nezaželjena informacija, ki jo imenujemo hrup.

Hrup je torej nezaželjena oblika zvoka, ki ni odvisna ne le od jakosti zvoka ali njegove frekvence, ampak tudi od poslušalca samega, njegovega

trenutnega razpoloženja, utrujenosti, zdravstvenega stanja, starosti, spola ter od časa in kraja. Hrup je torej vsak zvok, ki moti, je neprijeten ali škoduje človeku - delavcu. »Škodljiv hrup« je hrup, pri katerem dnevna ali tedenska izpostavljenost presega 85 db (A).

Razsvetljava na nekem delovnem mestu je lahko dnevna, umetna ali kombinirana. Vsekakor je na delovnem mestu boljša dnevna razsvetljava. Vendar pa na dnevno razsvetljavo ne moremo vedno računati, saj se tekom dneva močno spreminja. Zaradi tega je potrebno na delovno mesto namestiti tudi umetno razsvetljavo. Na stalnih delovnih mestih mora znašati osvetljenost najmanj 200 luksov.

V letu 2005 bomo opravili v vseh poslovnih enotah.

Tekst in foto:

Otmar SLAPNIK

Merilni instrumenti

Ne bojte se premestitev

Dandanes, ko poslušamo kako nekatera neperspektivna podjetja propadajo in kako ostajajo ljudje na cesti z državno podporo, nas nehote postane strah in se vprašamo kakšno perspektivo imamo mi na svojih delovnih mestih. V naši tovarni smo glede tega lahko brez skrbi, vendar pa je res, da postajajo nekatera delavna mesta zaradi različnih vzrokov manj perspektivna. Zato se vprašajmo, ali bi lahko delali tudi kaj drugega, pa čeprav imamo le nekaj let do upokojitve. Miselnost, da v kasnejših letih ne bi mogli začeti znova, nam je tuja.

V našem podjetju že nekaj let vodimo politiko produktivnega racionalnega kadrovanja, predvsem pri presežkih v posameznih organizacijskih enotah, ki jih razrešujemo z mehkiimi metodami, to je s premeščanjem, dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo. Zato ni potrebe za strah. Marsikdo pa si vendarle ne zna predstavljati kako bi lahko opravljal popolnoma drugo delo v isti tovarni. V tem prispevku vam želimo prikazati primer, kako je to lahko in kako premestitev nekemu lahko prinese izziv, zadovoljstvo in drugo vrednost življenja. O tem smo se pogovarjali s sodelavko Dušanko Torkar, ki je bila po 16. letih službovanja na enem delovnem mestu premeščena na popolnoma drugačno delo.

Nekega dne je bila poklicana k šefu, ki ji je dejal, da bo šla na novo delovno mesto v drugo poslovno enoto. Povedal ji je, da bo premeščena. Pred tem se je sicer govorilo, da bo v poslovni enoti Grafika prišlo do racionalizacij in premestitev, vendar da bo prav ona tista, to si ni mislila. V PE Grafika se je zaposlila leta 1987 in začela delati v novi zgradbi preparatov kot samostojna tehnologinja področja. Kot univ. diplomirana inženirka kemijskega inženirstva je v obratu imela na skrbi tehnološki postopek

celotne proizvodnje in laboratorija. Skrbela je, da je proizvodnja normalno tekla, da je bila priprava zagotovljena, narejene vmesne kontrole in organizirala, da je tehnološki postopek potekal po pravilih. Na svojem delovnem mestu je imela veliko opravka z različnimi kemikalijami in sestavljanjem varnostnih listov. Preparati so majhen obrat, ki ni delal izgube.

V decembru leta 2003 pa so jo premestili v Službo za varstvo pri delu na delovno mesto samostojne strokovne delavke. Delovno mesto je bilo organizirano na novo, saj je nova zakonodaja zahtevala čisto nove postopke v zvezi z varstvom in urejanjem kemikalij. Zato je morala na izobraževanje in opravila je strokovni izpit za svetovalca za kemikalije, strokovni izpit iz varstva pred ionizirajočimi sevanji in se pedagoško-andragoško usposobila za predavateljico. Zdaj sestavlja in vodi računalniško podprt register kemikalij za vso tovarno, sestavlja navodila za varno delo s kemikalijami in ukrepanje ob nezgodah, nenehno komunicira z Uradom za kemikalije in jim pošilja varnostne liste za vse nevarne snovi, ki jih Cinkarna bodisi uvaža ali izdeluje. Predvsem mora skrbeti, da gre v zvezi s tem vse po pred-

Dušanka Torkar

pisih, ki se nenehno spreminjajo in dopolnjujejo. Ne nazadnje pa tudi predava zaposlenim na tečajih za varno delo z nevarnimi kemikalijami.

Vsega, kar danes dela, se je morala naučiti. A ji ni bilo težko. Novo področje ji je bilo izziv. Čez čas je ugotovila, da ji tudi novo delo leži, saj je natančna, dosledna in prilagodljiva, kar je pri tem delu najbolj potrebno. Daje ji tudi veliko možnosti kreativnosti, kar jo zadovoljuje, še bolj pa je vesela, da so jo sodelavci lepo sprejeli in ji izkazujejo spoštovanje. Zaveda se, da je dela veliko, da se bo morala nenehno izobraževati in slediti spremembam in spreminjanjem, predvsem zakonskih predpisov, vendar nima zadržkov. S tem najbolj potrjuje, da se vse da, če se hoče, brez komplikacij, pripomb in kritik. V novem poklicu se dobro počuti in si želi, da bi bilo še naprej tako

Tekst in foto:

Mira GORENŠEK

Delo se spreminja - ljudje tudi

Različne generacije imajo različne potrebe in želje:

1. Starejši delavci (nad 55 let) ? si želijo spoštovanja, sodelovanja, deliti izkušnje z mlajšimi generacijami, zapustiti bodočim generacijam nekaj vrednega;
2. »Baby boomers« otroci blagostanja (40 - 55 let) - si želijo blagostanja, zaposljivost, finančne spodbude, potrebujejo izobraževanje, spoznajo, da imajo več karier, uživajo v timske delu;
3. Generacija X (35 - 40 let) - si želijo

kakovostno življenje (čas za družino, počitnice...), ne marajo pisarniških boksov, nove izzive, fleksibilni delovni čas, avtonomijo pri delu, individualni pristop;

4. Generacija Y (pod 25 let) - si želijo svobodo, delo na projektih, niso deloholiki, želijo videti in uživati rezultate svojega dela, knjižni molji - vračajo se h knjigi, samostojno razvijajo sposobnosti in znanja, ki bodo povečala njihovo vrednost na trgu dela in zviševala kakovost življenja.

Končali šolanje

Priča smo pravi eksploziji znanja in hitro se spreminjajoči tehnologiji. Z znanjem, ki smo ga prinesli iz šol, času nismo več kos. Odrasli se vse več učimo in s tem ne le prilagajamo času in napredku, ampak se tudi osebnostno razvijamo. Vseživljenjsko učenje postaja nuja, potreba in ključ za 21. stoletje. Skrb za izobraževanje in izpolnjevanje je last in dolžnost posameznikov. Stvar podjetja pa je, da jim pri tem pomaga, tako s sistemom vrednot, kot z motiviranjem in stimuliranjem, kot tudi z nudenjem strokovne pomoči s pomočjo načrtovanja in organizacije posameznih izobraževalnih del.

»Če ne znam določiti svojega cilja, bom verjetno končal kje drugje«, pravi pregovor; zato smo vselej veseli, če zaposleni dosegajo svoje cilje in svojo osebno rast.

V letih 2002, 2003 in 2004 je kar nekaj naših sodelavcev doseglo cilj in končalo študij ob delu.

2002

JANICA ŽOLGAR si je na Ljudski univerzi v Žalcu pridobila naziv ekonomski tehnik,

ZORAN VEBER si je na Višji strokovni šoli v Celju pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

GORAZD PAVIČ si je na Višji strokovni šoli v Celju pridobil strokovni naslov inženir elektronike,

MIODRAG MILOŠEVIČ si je na Fakulteti za strojništvo v Mariboru pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

MARIJA KOLARIČ si je na Višji šoli za management v Kopru pridobila strokovni naslov diplomirana ekonomistka,

MARJAN REJC si je na Fakulteti za strojništvo v Mariboru pridobil strokovni naslov diplomirani inženir strojništva,

ROMAN DEŽELAK si je na Fakulteti za strojništvo v Mariboru pridobil strokovni naslov diplomirani inženir strojništva,

VLADIMIR VREČKO si je na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani pridobil znanstveni naslov magister znanosti.

2003

FRANJO DOLENC je že v letu 2003 opravil poklicno maturo na Srednji poklicni in strokovni šoli v Celju ter si pridobil naziv ekonomsko komercialni tehnik.

2004

JOŽE KOŠTOMAJ je opravil poklicno maturo na Poklicni in tehniški strojni šoli v Celju in si pridobil naziv strojni tehnik,

DARKO KRAČUN je opravil poklicno maturo na Poklicni in tehniški elektro in kemijski šoli v Celju in si pridobil naziv elektrotehnik energetik,

JOŽE CVELFER je uspešno opravil diplomski izpit na Višji strokovni šoli v Celju in si pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

ZORAN SLATINEK je uspešno opravil diplomski izpit na Višji strokovni šoli v Celju in si pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

ALEŠ LUZAR je uspešno opravil diplomski izpit na Višji strokovni šoli v Celju in si pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

ZLATKO ŠELIH je uspešno opravil diplomski izpit na Višji strokovni šoli v Celju in si pridobil strokovni naslov inženir strojništva,

MIRAN ŠPEGEL si je na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju na smeri organizacija in management delovnih procesov pridobil strokovni naslov diplomirani organizator-menedžer,

MOJCA PUSTOSLEMŠEK je na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju uspešno zagovarjala magistrsko nalogo in si pridobila znanstveni naslov magistrica znanosti s področja integralnega upravljanja kakovosti,

BRIGITA KOKLIČ je na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom: Optimizacija vzorčenja in spektroskopske analize taline baker-titan-cink in si pridobila pravico do podelitve znanstvenega naslova: doktorica znanosti.

Vodstvo Kadrovske splošne službe in Uprava podjetja vsem diplomantom iskreno čestita in jim želi veliko delovnih uspehov v doseganju svojih življenjskih ciljev.

Mira GORENŠEK

NOVA ZAKONODAJA

Visoke kazni za prometne prekrške

V letu 2005 se zaradi preprečevanja možnosti raznovrstnih nesreč, ki povzročajo materialno škodo in človeške žrtve, obetajo precej višje kazni na področju cestnega prometa.

Od 1. 1. 2005 veljajo naslednje splošne omejitve hitrosti v km/uro:

- 10 - območje umirjenega prometa,
- 30 - območje omejene hitrosti,
- 50 - na cestah v naselju,
- 70 - na posameznih cestah v naselju in njihovih delih,
- 90 - na vseh ostalih cestah,
- 100 - na cestah, rezervirano za motorni promet,
- 110 - dvopasovnica, označeno s predpisanim znakom,
- 130 - avtocesta.

Za preseganje teh omejitev v naselju so določene kazni od 10.000 SIT za prekoračitev do 10 km, do 120.000 SIT za več kot 30 km prekoračitve ter še 5 kazenskih točk s prepovedjo vožnje. Za pravne osebe je kazen lahko visoka najmanj dva milijona tolarjev, za odgovorne osebe v cestnem prometu pa najmanj 200.000 tolarjev.

Odvzem dovoljenja bo ob prekoračitvi 50 km preveč hitrosti od dovoljene, enako velja tudi za vožnjo pod vplivom alkohola nad 1,5 grama alkohola na kilogram krvi. Kaznovano bo tudi neupoštevanje pešcev na prehodu po 50 tisoč tolarjev. Kaznovano bo tudi neustrezno razvrščanje v križiščih in prepočasna vožnja

Osnovni namen zakona je dejanska varnost in pravna varnost. Ta mora pripadati vsem, ki vozijo v prometu. Zato svetujemo, da preberete knjižno izdajo zakona, ki ga dobite v knjigarnah in trafikah za 1.000 SIT.

Pogovori ob slovesu naših sodelavcev

Od decembra lani do letošnjega maja se je v Cinkarni upokojilo 19 sodelavcev. Ob slovesu smo se z njimi pogovarjali o življenju v tovarni in o tem kako bodo preživljali upokojska leta.

Upokojili so se: Sveto Tešič, Ivan Jelen, Štefan Šeler, Viktor Kos, Jelka Krajšek, Darinka Tolič, Ivanka Centrih, Angela Mlakar, Henrik Jelen, Marija Kodela, Dragica Jankovič, Ana Juraja, Srečko Štancer, Ivan Pohole, Olga Cestnik, Planinka Cimerlajt, Alojz Ojsteršek, Justina Gril, Vera Koren.

Henrik Jelen

ŠTEFAN ŠELER se je v maju invalidsko upokojil. Rojen je bil leta 1949, v Cinkarno pa je prišel leta 1965 kot vajenec v tedaj centralne delavnice. Za delo ga je navdušil stric Stanko Jeram, ki ga je tudi naučil varjenja plastike. Po njegovi upokojitvi je bil leta 1970 prestavljen v vzdrževanje proizvodnje titanovega dioksida, čeravno je vse delo v povezavi s plastiko opravljal za celotno tovarno. Delo, pravi, mu je bilo pisano na kožo, saj ga je opravljal z velikim veseljem. Živel je s tovarno. Nekoč je popravil tekoči trak, ki je odpovedal v separaciji. Da bi ga čim hitreje popravil, je bil ves teden v tovarni. Vmes je le malo zadremal kar sede pri peči v lito-ponu, nato pa z delom nadaljeval. Zato misli, da je v Cinkarni pustil veliko dobrega in tudi naredil veliko število kilometrov cevovodov. Poudarja, da je bil tudi eden od inovativnih vzdrževalcev, saj je zanje značilno, da niso čakali, da bi kakšen zobnik kupila nabavna

služba, ampak so ga kar sami naredili. Štefan je doma iz Braslovč, kjer ima hišo, vrt, družino, vnuke in kolo. Rad bo še komu kaj popravil, pravi pa, da bo največ skrbel za svoje zdravje.

IVAN JELEN, rojen leta 1945 se je zaposlil v Cinkarni leta 1960 kot vajenec v elektro vzdrževanju. V tistem času je kar šest sošolcev prišlo na devet mesečno prakso v Cinkarno. Leta 1963 je naredil izpit, eno leto delal kot pomočnik, nato je še na vojaško službo. Leta 1966 se je spet zaposlil in bil do konca leketrikar v Vzdrževanju. Najprej je vzdrževal topilnico, potem pa vse od »Celeie do Bukovžlaka«, nazadnje pa proizvodnjo titanovega dioksida. Od leta 1970 do 2002 je delal na izmene. Pri vsem tem je bilo najbolj naporno, da se je vse vedno zelo mudilo.

Doma je v Celju na Hudinji, najbolj rad pa gre v sadovnjak in vinograd v Zagrad. Prepričan je, da si je upokojitev res

Marija Kodela

Dragica Jankovič

Angela Mlakar

Darinka Tolič

Viktor Kos

Štefan Šeler

zaslužil, saj je bil v Cinkarni že kar predolgo, kot sam ocenjuje, še vedno pa bo rad popravil kakšno električno napeljavo.

SVETO TEŠIČ, rojen leta 1942 se je v Cinkarni zaposlil leta 1966. Prvih pet let je delal v topilnici, nato je dve leti v valjarni, leta 1973 do danes pa je delal kot vzdrževalec filtrov Titanovega dioksida v pripravi delovnih sredstev. Doma je iz BiH, kjer ima še vikend hišico, v Celju pa stanovanje. Velik optimist je, upokojitev je zanj darilo, ima vse, kar ima rad. Povedal nam je, da se ima namen veliko sprehajati.

VIKTOR KOS je 1946-letnik, ki se je v Cinkarni zaposlil 1966. V topilnici je delal tri leta, devet mesecev in 22 dni. Nato je Cinkarno zapustil in šel delat v avstrijske gozdove. Leta 1972 se je znova zaposlil v Cinkarni in to kot ključavničar v vzdrževanju valjarne, nato kisline. Vmes je zbolel na pljučih, imel nesrečo pri delu, ki mu je stalo zloma treh prstov, a upokojil se je redno. Doma je iz male kmetije v Rogatcu, zato se je vozil s pogodbenim prevozom. Zdaj bo

poleg kmetovanja obdeloval kar dva vinograda.

JELKA KRAJŠEK, rojena leta 1949 se je v Cinkarni zaposlila leta 1973 v fakturnem oddelku računovodstva. Tam je delala 17 let kot referentka in predvsem kontrolirala račune. Takrat so fakture obdelovali na velikih strojih in med tozdi vsakomur vse zaračunavali. Z reorganizacijo je bila prestavljena v marketing v prodajo AKZ, kjer se je počutila zelo dobro. Največ cinkarnarjev jo pozna po aktivnostih v sindikatu, civilni zaščiti in aktivu žena. Pravo ime ji je Marija, doma je iz Celja iz Hudinije, kamor ji večkrat prideta na obisk vnuka, ki ji polepšata čas.

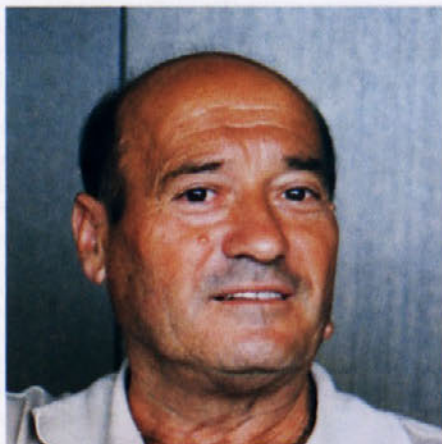
DARINKA TOLIČ, rojena leta 1949 se je zaposlila v Cinkarni leta 1968. V Cinkarni je štiri leta dobivala štipendijo na kemijski srednji šoli, saj je bil v Cinkarni tedaj zaposlen tudi njen oče. Vsako leto je bila tudi na eno mesečni praksi v laboratoriju, potem je delal še pripravništvo v Grafiki, nato pa je bila prestavljena v glavni laboratorij, kjer je delala na področju tiskarskih barv,

kratak čas pa tudi v tiskarni in ploščah. Delo ji je bilo všeč, saj je bilo dinamično in bilo je veliko različnega drobnega dela. Doma je v Levcu, tam ima hišo, veselje pa ji delajo cvetlice in dva vnuka.

ANGELA MLAKER, rojena leta 1949 se je v Cinkarni zaposlila leta 1969 v izvoznem oddelku zunanje trgovine, kjer je delala nekaj let, potem pa je bila prestavljena na uvoz. Ob delu je naredila višjo ekonomsko komercialno šolo in bila na delu strokovna, natančna in dosledna. Bila je mentorica mnogim mladim kadrom, posebej pa so ji

Alojz Ojstršek

Cveto Tešič

Ivan Jelen

Jelka Krajšek

Ivan Pohole

Srečko Štancer

Ana Juraja

sodelavci zaupali funkcionalno delo v sindikalnih in drugih organizacijah. Nazadnje so jo izvolili tudi v nadzorni svet Cinkarne. Tudi ob prostem času je bila pomembna aktivistka v svojem domačem kraju kot predsednica Krajevne skupnosti in celo podžupanja na občini Šmarje pri Jelšah. Sodeluje tudi pri domačem kulturnem društvu in rdečem križu. Cinkarnarjem je neizmereno hvaležna za izkazano zaupanje, da je lahko sodelovala v tako pomembnih organih in jih predstavljala v njihovem imenu. Zdaj bo svoj prosti čas posvetila prvi vnukinji, rada bi prebrala kakšno knjigo, napisala še kakšno pesem ali življenjsko zgodbo ter predvsem ostala zdrava.

HENRIK JELEN, rojen leta 1944 se je zaposlil v Cinkarni leta 1973. Kar prvi dan je moral v Francijo na priučevanje za zagon tedaj nove proizvodnje titanovega dioksida. V tej poslovni enoti je nato delal do leta 1982, kamor je bil zaradi enoizemskega dela premeščen za strojnika za praznjenje apna do redne upokojitve avgusta 2004. Doma je iz Ptujca, od koder se je vsak dan vozil in bil od doma kar 12 ur skupaj. V upokoju ima namen dokončati hišo in pri tem kaj popraviti.

MARIJA KODELA, rojena leta 1948 je prišla v Cinkarno leta 1974 in bila pet let čistilka za vse obrate. Nato je bila čistilka v titanovski razdeljevalnici malice, nazadnje pa v kuhinji. Pravi, da je kuhinja vplivala na njeno težo, saj odkar je doma, je shujšala za 6 kilogramov. A bi vseeno kar šla nazaj, če bi ji noge bolje služile. Doma je iz Loke pri Žusmu, prej pa se je kar 7 let vozila iz Žetal. Zdaj gospodinji, ima vrt in perjad, rada pa gre tudi v gobe.

DRAGICA JANKOVIČ, rojena leta 1955 se je v Cinkarni zaposlila leta 1977 v tiskarskih ploščah v Grafiki. Tam je delala pravzaprav vse, na oslojevanju, pakirnici in drugod po obratu, kar je bilo treba. Zaradi bolezni pa se je invalidsko upokojila. Doma je iz idiličnega kraja ob Ohridskem jezeru v Makedoniji, kjer enkrat na leto obiše svojo mamo. Družino in hišo ima na Teharjih, kjer bo skrbel za svoje zdravje.

ANA JURAJA, rojena leta 1942 je prišla v Cinkarno leta 1982 za čistilko v Splošno službo. Kmalu je naredila tečaj iz arhivarstva, ker je želela delati tam, potem je napredovala v skupinovodjo čistilk, kjer je delala do upokojitve. Pravi, da moraš na takem delovnem mestu imeti trdo kožo, ne smeš biti predober, ker te potem hitro izkoristijo. Najbolj zadovoljna je bila zadnja leta službovanja. Doma je iz Šmarja pri Jelšah, a ko je spoznala v Cinkarni svojega moža, sta si postavila hišo v Kompolah, kjer imata vrt in domače živali. Ana ima poleg tega še veliko konjičkov, gobarjenje, šivanje goblenov, rada pa bi se vključila tudi v kakšen pevski zbor.

SREČKO ŠTANCER, rojen leta 1961 se je invalidsko upokojil. V Cinkarno je prišel leta 1981 in najprej delal vse od škarij do končne proge v stari valjarni, z izgradnjo nove valjarne se je preselil tja, kjer je bil tudi kurjač na blok progi in skupinovodja. Zadnja tri leta je bil v bolniški zaradi dedne sladkorne. Doma je iz Zibike, zdaj pa ima hišo v Šentjurju, kjer bo gibal kolikor bo lahko. Zelo rad je hodil na delo, zato mu je žal, da se je moral upokojiti. Rad kuha, rad posluša narodno glasbo in se družijo s prijatelji.

IVAN POHOLE, rojen leta 1944 je v Cinkarni izpolnil 40 let delovne dobe. Leta 1963 se je zaposlil v investicijskem sektorju Cinkarne kot strojni tehnik. Po služenju vojaščine je prevzel delo v pripravi Vzdrževanja. Leta 1970 pa se je

zaposlil v Grafiki v tiskarni. Takrat je bilo tam kar 54 zaposlenih, tiskarna je slovela kot ena izmed najboljših, saj so tiskali za stranke širom tedanje Jugoslavije vse do Dubrovnika. Ivan je bil sprva vodja priprave, zadnje desetletje pa vodja tiskarne. Delo je bilo zanimivo, zlasti še, ker je vedno šlo na tesno s časom. Sicer je bil Ivan tudi funkcionar in velik rekreativec. To zadnje ga je najbolj okupiralo v prostem času in še zdaj je privržen kegljanju. Čeprav je doma iz Celja, bo večino časa užival na vikendu v Galiciji med vinogradi.

ALOJZ OJSTERŠEK, rojen leta 1949 je prišel v Cinkarno leta 1971. Prej je nekaj časa delal v Boru v Laškem in Pečovniškem apneniku. V Cinkarne je začel delati v Kemiji v obratih soli in pigmentov, miniju ter v litoponu. Delo je bilo po njegovih besedah težko in naporno. Leta 1993 je bil premeščen v Metalurgijo, v valjarno, kjer je delal kot livar in rezalec, dokler ni zbolel in se invalidsko upokojil. Doma je iz Rifengozda pri Laškem, kjer bo skrbel za bolnega očeta in za hišo.

Ob koncu so nam vsi zaželeli veliko delovnih uspehov in se zahvalili za darila in za pozornost, ki so je bili deležni ob odhodu.

Mi pa smo se jim zahvalili za trud, ki so ga izkazali pri delu in jim zaželeli, da bi bili zdravi in zadovoljni še veliko let.

Tekst in foto: Mira Gorenšek

Cinkarniški rekreacijski center

Rekreacijski center Cinkarne v večnamenskem objektu deluje že dve leti, vendar še vedno ugotovljamo, da je premalo kandidatov za rekreiranje. Vadba Tai ji guan poteka že tretjo sezono, letošnja jesen je začela delati tudi skupina Tai bo, pridno pa vadijo in tekmujejo tudi v namiznem tenisu. V letu 2004 jim je uspelo urediti klimatske naprave, zastrti okna, pobeliti stene, v načrtu pa imajo pridobiti sredstva za nakup vsaj dveh fitnes naprav. Organizatorji in skrbniki

pravijo, da je zanimanja zaposlenih za rekreacijo premajhno, da bi se morali bolj vključevati v dejavnosti, ki že potekajo, lahko pa bi predlagali tudi nove. Prihodnje leto nameravajo organizirati tečaj boksa, saj računajo na vključitev več cinkarnarjev, ki se za to zvrst rekreacije zanimajo. Pridobiti želijo čim več zaposlenih za tudi druge oblike rekreacije.

Mg

Novoletno srečanje upokoencev

Tudi letos smo upokoence povabili na klepet (fotografija s prvega dne)

Pogostitev upokoencev Cinkarne ob Novem letu (fotografija z drugega dne)

Gamsi pridno nabirajo kilometre

Naša Kolesarska sekcija deluje že peto leto. Tudi v letu, ki se počasi poslavlja, smo pridno »nabirali« kilometre in se udeležili nekaj organiziranih kolesarskih prireditev.

Gamsi s kolesi po Pohorju

Ker vsi vemo, da v začetku sezone ne gre pretiravati, smo najprej začeli s krajšimi vožnjami po okoliških poteh in vrhovih. V tem delu sezone še najbolj pride do izraza naš moto, da smo gorski kolesarji tudi ljubitelji narave, saj imamo dovolj časa za občudovanje le-te. Kasneje pa slika okoli nas, zaradi hitrosti vožnje in usmerjenosti na zastavljen cilj, postaja vedno bolj zabrisana. Moram pa še enkrat povedati, da so ta kolesarjenja rekreativna in namenjena tudi tistim, ki so manj pripravljeni.

Potem, ko smo že izgubili nekaj zimskih kilogramov in z znojem natopili prevožene poti, smo se udeležili nekaterih organiziranih kolesarskih prireditev:

- Tušev vzpon na Celjsko kočo (Srečko Pliberšek je osvojil 3. mesto v svoji kategoriji),
- kolesarjenje čez Pohorje (Zreče-Pesek-Osankarica-Zreče),
- Adventure race 2004,
- po Paškem kozjaku,
- Krvavec,
- Vrhe,
- Mrzlica, itd.

Nekateri člani pa so individualno prekolesarili dva jadranska otoka, Hvar in Brač.

To leto se nam je uresničila dolgoletna želja, da si nabavimo enotne zgornje kolesarske drese. Ob tej priložnosti bi se zahvalil sponzorjem, ki so nam to omogočili, še posebej Svetu delavcev Cinkarne.

Za leto 2005 že pripravljamo plan aktivnosti in še enkrat vabim vse, ki radi kolesarijo, da se nam pridružijo. V imenu vseh članov Kolesarske sekcije pa vsem zaposlenim želimo obilo sreče, zdravja in veliko varno prevoženih kilometrov.

Tekst in foto: Peter MRAVLAK

Na Zvohu na Krvavcu v sponzorskih majcah

Planinski izleti in prireditve v letu 2005

Planinski izleti

8. januar Osankarica, 12. februar Peca, 19. marec Raduha, 28. marec Slivnica pri Cerkniskem jezeru, 21. maj Golica, 18. junij Stol, 10. julij Matajur, 24. julij Škrlatica, 20. avgust Triglav (2 dni), 17. september Viševnik in Debela peč, 22. oktober Golaki, 12. november Pohod po Levstikovi poti (Litija - Čatež), 10. december Paški Kozjak.

Akcije / Prireditve

Januar Veleslalom za pokal Celjske koče
22. januar Smrekovec 6. spominski pohod Dušana Krajca
5. februar Razgibajmo telo in duha - Zimski pohod po Celjski Planinski Poti (CPP)
16. april 4. Pohod po poteh celjskih grofov
1. maj Prvomajsko srečanje planincev pri Planinski koči na Grmadi
4. junij Razgibajmo telo in duha - Pomladanski pohod po CPP
24 - 26. junij Ekološki tabor v taboru Vipota
3. september Razgibajmo telo in duha - Poletni pohod po CPP
8. oktober 6. Kostanjev pohod Šentjur - Celjska koča - Koča na Grmadi
5. november Razgibajmo telo in duha - Poletni pohod po CPP
17. december Zimsko / nočni pohod na Grmado - Gruzinski čaj
24. december Božični pohod k polnočnici na Svetino

KOČA NA GRMADI

V našem planinskem zavetišču smo letos naredili velik korak k ohranitvi čistega okolja. Uspelo nam je zgraditi biološko čistilno napravo za odpadne vode. Pri izgradnji le-te nam je pomagalo več celjskih podjetij, omenimo naj le največje: Gradbeno podjetje Hudournik, Petrol Celje, Krovsko kleparsko podjetje Čanžek, d.o.o., Trgovsko podjetje Kozovinc, d.o.o.

ČLANARINA

Za leto 2005 bo članarina med 3.500 in 4.000 SIT. Lahko jo poravnate na sedežu društva

(Trgovina Iglu v Novi vasi) ali v Koči na Grmadi (nedelje in prazniki) ali v CC (Franc Šinko, Mišo Primc, Anton Žagar).

Informacije:

PD Grmada - informacijska pisarna
 tel. 03 492 93 00

Več o društvu izveste na internetnem naslovu:
www.geocities.com/pdgrmada/

Opis enega najlepših izletov v letu 2004 - Velika Baba (2127 m)

Velika Baba v Kamniško Savinjskih Alpah je precej odmaknjen dvatisočak, na katerega se ne da vzpeti kar tako mimogrede. Je najvišji vrh grebena, ki se od osrednjih Grintavcev odcepi proti severu in po katerem teče državna meja med Slovenijo in Avstrijo. Razdvaja dve alpski dolini - Ravensko od Belske Kočne. Od koderkoli se odpravite na vrh, vedno vas bo čakala kar zavita pot.

Grmadniki smo se na vrh odpravili lepo septembrsko soboto, natančneje 18. septembra. Leto 2004 nam ni pogosto namenilo sončnega vremena, a nam je za ta dan poplačalo vsa pranja minulih izletov (še pomnite Golico, Begunjščico...?).

Z avtobusom smo se peljali v Logarsko dolino. Krenili smo mimo slapa Rinke ter se ravno dobro ogreli do Frischaufovega doma na Okrešlju. Od tod smo se napolnili proti Mrzlemu dolu. Sonce je prav prijetno gredo. Zbirati so se začele meglice, ki se poleti vedno zgostijo v značilno kopasto oblačnost. A september je že dovolj hladen, da se to ni zgodilo. Od kočice do Savinjskega sedla smo potrebovali 1 uro 45 min zmerne hoje. Na sedlu smo si privoščili daljši počitek z malico in sončenjem. Od Savinjskega sedla smo se po avstrijski strani sprehodili do Jezerskega sedla. Malce kasneje smo prišli do razcepa poti. Ena pot se spusti do vzhodja Velike Babe, a druga nadaljuje na bližnji Ledenski vrh (2108 m), kamor se nas je odpravilo pet planink in planinec. Po Ledinskem vrhu je prišel na vrsto še osrednji cilj planinskega izleta - Velika Baba. Najprej je bilo potrebno sestopiti, kar ni bilo za moralo preveč dobro, nakar se vzpeti na dvoglavi vrh. Vršni del je kar zanimiv. Glavna nagrada je poučni pogled na osrednje Grintavce. Za sestop do Frischaufovega doma smo potrebovali dobri dve uri. Zatem le še skok do parkirišča, kjer nas je čakal avtobus in pot domov z vmesnim postankom v Domu planincev.

Tekst: Darja PRIMC, Foto: Bojan Ekselenski

Ekspedicija Gorniške sekcije na Ledinskem vrhu

Logotipi Cikarne med »Logotipi«

Logotip Cinkarne iz leta 1943

Zgodovinski arhiv Celje je izdal posebno publikacijo z logotipi nekdanjih celjskih industrijskih podjetij. Logotipi predstavljajo pomembne pričevalce o zgodovini celjske industrije, poleg tega pa imajo tudi določeno umetniško vrednost.

Zbirka logotipov je obsežna, saj so v arhivu zbrali kar 120 reprodukcij logotipov celjskih industrijskih podjetij iz 20. stoletja, nekaj pa tudi iz konca 19. stoletja. Nekateri med njimi so povsem enostavni, saj vsebujejo samo ime in sedež ter kvečjemu še zaščitni znak podjetja, nekateri pa so vsebinsko mnogo bogatejši in je na njih zapisano npr. tudi, kdaj je bilo podjetje ustanovljeno, kaj je proizvajalo in katera priznanja je prejelo za svoje izdelke. Še posebej dragoceni so tisti redki logotipi, na katerih je tudi

podoba podjetja, ker nam s tem omogočajo, da si lahko tudi predstavljamo, kakšen je bil njegov izgled. Ker so logotipi običajno še okrašeni z različnimi ornamentami, vsaj nekateri med njimi predstavljajo prave male umetnine in nam s svojim videzom nudijo tudi estetski užitek. Tako pravi avtor omenjene publikacije dr. Milko Mikola, ki je hkrati izdal v imenu Zgodovinskega arhiva Celje tudi svojo študijo Zgodovina celjske industrije.

Razumljivo, da je v obeh publikacijah omenjena tudi naša tovarna s svojo preteklo zgodovino.

V publikaciji je objavljenih 8 logotipov Cinkarne: Leto 1940, 1943, 1946, 1951, 1957, 1984 kot Cinkarna in 1954 in 1955 kot Tovarna organskih barvil.

Mg

Aminine ladje v gimnazijski knjižnici

Naša sodelavka, slikarka in fotografinja Amina KOLARIČ je v septembru 2004

razveselila s predstavitvijo svojih slikarskih del v knjižnici Gimnazije Celje - Center.

Avtorica stvaritve: Amina Kolarič

Lepa razstava in bogato kulturno popestrena otvoritev je Amini naredila veselje in ji dala polet za nove stvaritve in razstave. Upamo, da bodo kmalu spet na ogled.

Mg

Darko Kovač je presenetil

V stalnem razstavnem prostoru Cinkarne je v oktobru razstavjal Darko Kovač iz Celja. Predstavil nam je izdelke iz gipsa in glin in spominske kovance, okraske ter obeske. Zelo zanimiva razstava je naletela na velik odmev, saj so gledalci pozorno opazovali unikatne izdelke na teme, ki so vezane s slovenskim kulturnim izročilom. Videli smo skulpture - spominke na temo celjskega gradu in to rekonstrukcijo Friderikovega stolpa, gradu iz leta 1570 in stenske dekoracije iz žgane glin. Darko namerava na ta način obdelati tudi druge slovenske gradove. Poleg tega je razstavil tudi modele kovancev, ki jih je izdelal za Zlatarno ter veliko drugih različnih drobnih izdelkov iz glin. Bil pa je to le delček njegovega večletnega usvarjanja in pravi, da bo čez čas spet prišel z novimi izdelki.

Mg

Darko Kovač

Eno od Darkotovih del

Fotografska razstava Humovit v Planetu

Ko se je v avgustu iztekla nagradni fotografski razpis za najlepše fotografije na temo rož za cinkarniški stenski koledar, je bila v Planetu Tuš v Celju otvoritev izbranih del in podelitev priznanj nagrajencem. Zbralo se je veliko število fotografov iz vse Slovenije. Podeljenih je bilo 54 pisnih plaket, 6 diplom in tri denarne nagrade. Razstava s 54 razstavljenimi fotografijami je bila v avli Planeta 15 dni, med tem pa je ob vikendih, v sodelovanju z Volčjim potokom in Vrtnarsko šolo Celje, potekala ustvarjalna delavnica za najmlajše na temo Kako posadim rožico in Deževnik Žiga

Nov fotografski razpis Humovit

Zato da širimo cinkarniško blagovno znamko Humovit, smo razpisali že tri nagradne natečaje za najboljše fotografije na temo rož. Dvakrat je izziv sprejela tudi Fotografska zveza Slovenije, ki je podprla projekta in ga uvrstila v svoj register. Po odzivu številnih slovenskih ljubiteljev fotografije se je nagradni razpis Humovit prijel, zato bi bilo vredno sprejeti pobudo Fotografske zveze Slovenije, da prihodnje leto razširimo razpis v mednarodni, kar pomeni, da bi lahko sodelovali vsi ljubitelji fotografije na temo rož iz vseh držav po svetu, ki imajo organizirano fotografsko dejavnost. Seveda bi to za Cinkarno predstavljalo več aktivnosti in denarja, kar bi gotovo opravičila širina in vrednost izdelkov. Za razpis za leto 2005 sta predlagani dve temi: Cvetje v naravi – cvetje v vseh letnih časih in Cvetje v urbanem okolju – kontrasti cvetja kot dela narave in urbanega okolja kot nasprotja narave. Predlagano je tudi, da bi ga glede na prodajno sezono humovitov izvedli že spomladi, razstava najboljših del pa bi bila v Celju in Ljubljani.

Mg

pripoveduje zgodbo. Nato se je razstava selila v tušev prodajni center v Maribor. Trinajst najboljših del, ki jih je izbrala strokovna žirija, pa je

bilo odkupljenih in krasijo novoletni cinkarniški stenski koledar leta 2005.
Mg

Sajenje rožic v lončke na otroški delavnici

V okviru prireditve so zaplesale tudi plesalke Plesnega foruma Celje

Razstava »Humovit« v Planetu

NOVO

RAZVILI SMO NOV HUMOVIT BALKONSKI ZA
SAJENJE RASTLIN NA BALKONIH, TERASAH
TER V POSODAH NA PROSTEM

Humovit balkonski

Humovit balkonski

SESTAVA

- Kakovostna bela in črna šota s srednjo strukturo,
- Hygromull kosmiči,
- Kremenčev pesek,
- Vodotopno gnojilo (makro in mikro hranila).

pH (0,1MKCl) = (5,7 do 6,3)

Ncelotni = (1,0 do 1,2) %

Prevodnost = (2,5 do 3,0) mS/cm

Organska snov = (45 do 55) %

P205 = (100 do 200) mg/100g

K20 = (150 do 250) mg/100g

UPORABA

Namensko prilagojen substrat za sajenje rastlin na balkonih, terasah in v posodah na prostem.

Substrat vsebuje vsa hranila, ki pokrivajo do štiri-tedensko potrebo rastlin, nato je potrebno rastline dognojevati.

PREDNOSTI

- Zagotavlja optimalno zračnost in propustnost za rast in razvoj lepih, zdravih rastlin.
- Odlikuje se po visoki sposobnosti zadrževanja vode.
- Hranila so prirejena za potrebe balkonskih rastlin.

CINKARNA Celje d.d.

3001 Celje, Kidričeva 26, Slovenija

KEMIJA Celje

rastline hit • za rastline hit • za rastline hit • za rastline hit